

САНДАЛ СААЊЫ СЭРГЭХТИК СЭГЭЙЭН КӨРСӨҮГ

Хадир изицелгии дүйнөсүрүгүү 1984-жылдан саудалдаа, овоо саадын тутуутун сыйлаата сыйдайбакка туруурсан кылбигиттүр. 1987-жылдаахха оччуюу оюн саби-тэрбэсүүдүүдүүгүү Василий Александрович Никонов 50-мисегүүдүүк овоо саадын таас сыйзайттын түйрөрбүүдүү. Ол юмтөн забж сыйт эгитисөн яаста. Түтсөхтар катын, этгээдлийн, багтахынг мишгийнбайга.

2015 солтандын "Угүй дында" хамсааның чөрчинчилини, анын көзбөлгөн балысында Афанасий Афанасьевич Степанов, шуустук депутаты Гавриил Гаврилович Луковцев түрүүрсүүшкүнчүү, шуустук балысында Андрей Тиморесович Ногояндын уонна туслах салаймаччылар ийбуу түрүнөн, уүйи заммыг түзуута саңа заммыга корулуптуб уп - кырыымчык. Тус санам - угүй

дышаланы утто сашшаша киши ылышар. Түтүнчү “Сахастробазсервис” генералының директоры Нургүл Васильевич Кимов ылышан, уордуубут да ээг! Таарычы ахтап аистакка, бу тэрэлэ никэй ыйнгэр тоосуу хаяччылышташ белгильшаны, ону таңбайланыпкүнгү историятын көспүнүр сквери юмнисең узекү күшлэрүү, избийткүнкү маңгалияны ылышан ылбэрла.

Бу күнүрэг саңылсаңыз сөргөхтөк согзайын корсебүт. Аасының құфун Владимир Дмитриевич Сиваков салайшр “Хатан” тарихтээ дарнобын обит кини уулуссызлын суолун сисбүүтүн саудашибыга. Бу күнүрэг иккял күн иницир салтыны онгороп түмүкіштэ. Унуйбашымыт түүзула саңаланна. Күннээ, савасы суолу бағына, тутуу матырымайын тохтобоккоң таңыншар Олохтох уоштап-быт Ишкенесгүй Николаевич Дячковский биринчишилдөрдүн сэттэ кийиңсөз биринчишдүк кырыныңа саңайыптыстан саңалану үзгүнүрэ болот.

Кынапчылдах коми-зэрэг шүүрт санаалдах дээр баяллаа сургэбигин котойор. Ол курдук, быйыл "Чуралты" ТХИК дираизктэр Николай Афанасьевич Аржаков бастыры комону огортдо. Бу тэрэлээ инженер Иппокрейт Иппокрейтевич Попов, суппар Иван Алексеевич Дьячковский миз болбитин тийён абыраатындар. Нэншишкитигээр эр дээр түмсүүг хялтсан сортуулжил улширий. Кусиставийн түмүүгүүн, сийавучийн Петр Петрович Лукин талынтыбыга. Петр Петровны бастыг общественик быйынтынан билэхэд, түмсүү танаарындах үзүүлэгээр эрэлбигт улахан. Нохицэл депутаттарын талынга үүсээ эр дээр жишигээд

А.А. АЦДРОСОВА, Ханвар Юнисибек.

Сэргэх өвлийн

“ИЭЙИИ” КОЛЛЕКЦИОНЕРДАР ТҮМСҮҮЛЭРЭ 10 СЫЛЫН БЭЛИЭТЭЭТЭ

Екатерина Гаврильевна
салайнаачылаах Кытгаанаахтааы
"Ийин" колекционердэр түмсүүлээр
10 салдаах үүрүүйн балгасын дьоро
күнүгэр, муус устар 2 күнүгэр,
Кытгаанаах ийнлигийн "Түүнч" пору-
от айтыннытын дьэзтигэр сонун
эрээнийн ынтыншина.

Машынха Илиин Энэр алга уулуулунадах ицизэхээрэ мунунчилар. Олонгохтор жалгит машыгыттары, сахалын сизринэн, алаадылан, аламаатылан, сылаас уутгох чайин оруустүүр. Таатга, Амма, Мэнз-Каганас, Уус-Алдан, Чурапчы ууластыгытан, Дыккууский куорантан барынта 60 коллекционер бывыстаканарын улахан уулуултиг бибиги инициаторитиэр аниастакытын турда. Манина араас дайыкчын мутанынтуу корупцияро баштар. История араас юрниктэрийн, сографийны юронхилийр коллекциилар өнүн-сэргээн сохгордад.

Күнүс 2 чавдасын тәрээнин үоруудук
иңгизильгэ булған. Кыттаанах нойн ногийн
байнальга Егор Потапов "Ийннэрү"
булукейлеринен зөрдүүсөн турал, бу
түмсүү историян көрдүнөс юмны туфтуя
дууларын, зөрчиччалык иштегэсүүлгүүн
корботон балыктотоо, иштегэсүүлгүүн
тапшыратында, Екатерина Гаврильевна
муус Бочугунай грамотагын туттарда
бу улжан тәрээнийгээ "Лай" народтай сту-

үбүлүйдөк сыйндырынын ээргедилетилер, мүшнүүшүү чакчы да угуу оруулардың дыарык булаларын, овсуз иитиниз сүс тубапташып көн тутга этилер. Любовь Николаевна Монгуш салайшачылаах "Түнүлөр" норуг айымныштан дыноткин инициатишин түмсүүлэр ээргөд көнси-эрээр ыашылттарбытын сөргөхөйтгэ. Бу тэрээндигийн аялан, узууспуутар История сыйын чөрчтүүнин, узууска бинир баастакынан тэрилишибит "Ийин" ижискиюнердэр түмсүүлөрин үйелтийн сурукка тишилишибит, история юрмык юмнын хабар "Уралы уйан ис күт" брошюра тахсынга изилийж, узуус историялыгар киирор кыра түнүмж болуптиги булууна.

Өрөсүүбүлүүсөө тарбаха багтаап фалерист Иван Ильинский Синев “Коллекцияда кылаапын ини” түсөө аның салар анал Болижорин оссо 5 киңиңчооттарда. Кытанаахтан упсайа 15 коллекционер анал Болижон нафараадаланна. Уорууток чөөс юнил олохтоо түмсүүлэр базымызбайт байж астаж-үеңгиз окучыларыгар ыашыгыттарга аналаах фурнег тэрилини. Любовь Николаевна фурнег инсаныса даан, ылган да ылгатан да, ункуулутэн, ооннитотон огуус истинник ыялга. Тыл этинг, санаа аастайты, эзэрд бастыга, аңыс үүүтэ манин этинив.

Урал үрдүк тайынша ыныпшылыбыт тэрээнийгэн олохтоохгор да, ынччылтыарбыт да бука бары сургзбиг котогултгын, дусчуйан иппинийн дээдэвшиг "Избий" түмсүү бар дьоммут баий историалах балыстакатынан дьонутумз, иетории сухтун хашшаран, чөэр ыччакка билүүнинэрэр, юрэгэр, дынэ-жаргэнгэ обону иитгэг дьонун кылааттарын суюгтага ушаган, кынзэн юрхажю тургун дин шынстаах баада савшабытынан тумуктулдигит. Хас бинрдиви кэлбиг ынччылтыг олус астынан, дуюнуйн кэлээтэн барынга - олохтоохторго олус үрдүк смынабыл буолла, колекционерарбыт оссо гүмсүүлэхэтийн үзүүлийншэргийн тирок

буската зорбил. Дыксуускай куораттап сыйлъар колискинчың Йорий Иванович Шукин – Манай сурүүүгүшү: “Түмсүү тэрилиниң 10 салынах ортогоо урук таңымга болиенди. Кытапчылар олус үчүнгөйдөр тэриммилгэрэ харахса туга бараңылтар. Башынык Егор Николаевич Попов бу тэрээнийн ойоон, күүстөж комону онорбуу. Мания ашын бирешоре, булсист, знак, сертификат, визитка боломизги танаарбылтар, оноркултар. Оскуюла дирижерээ Вячеслав Михайлович Яковлев эбисет болгун, ылдаңылтары тогот-хана аягаш улахан комону ойордо. “Изэйин” түмсүү салайачылыгы, 38 салын айын сүнүүх кынаас, методист үчүннүүшүнүү үчүнчилик, СО үорзузурагын түйгүна, “Учууташип үчүнүүшара” Екатерина Гаврильевна Адрессева үтүс үлээн ылттарын уруктуулышы истебин, билобин. Тэрээнийн сыйлапын синтез, олонтоохтор маҳталапын ылышаныла. Фурнют юмнисэрг 85 саяштах ишнелийк ылтык кыргыцаңай Маргена Семеновна Лоонгъясова: “Бачча саасындар, мания манынк дынкти, уратын дыарыктах дыон күлбүтөрүн ойлооболупун, олус да сырдык саналдаах, киңиниң бойжүнүүсөр гардан ылдар күүстөзөк энергиялаах дыон калып барыгын”; – нийбигэ мишин оосын дошуултас.

Түмүккөс, "Изийн" коллекционерид түмсүүлөр, аныгы киши, үүнээр колуодо слохдо юрни дүүрэгээний қыаңын сонир тунаан үүнэртээр, ойо-дьюбара силингэхтийн сайларынгар ишээг биржомын таба тунааграа ону тэнэ авсныг оюн юрник юмжирин, ал эблээр историа хаамыгтын билингэ, нитийн туулланар хаймекалардаах, бинир

Бу түмсүүл баар хас биришин
коопсиконсер түстүнч үйлоргитгэн,
льмалыртгэн быйы булан үйлэсүү үккэдэ,
юсшишсүй королзанир үгүүс
бынының киргизтән астынабыт, үйрөбнт;
максималы.

Кытаптаң изғилюгиги байылыгар Е.И. Потаповка, байылыты солбайынчы Е.И. Скрябинциә, специалист Л.Н.Лутиновава, тұра халықайыс пыбатын специалиныгар А.В. Пономареваңа, В.С.Яковлев - Даңаш атынан орто оскуоқа көзективылар (шір. В.М. Яковлев), "Түнүлді" поругат айым-шытын дыбыстың дыриккөзінің (шір. Н.И. Монгушка, Даҳтар сұбаккөз (сал. А.Н. Дыникова), "Россия ийшілері" (сал. Н.А. Зекарова), "Тиңик" зерттейшілер (сал. А.В. Пономарева), "Илгэ" бәтэрсөннің (шір. С.Н. Сорокумова) түмсүүториғір (сал. С.Н. Сорокумова) барба мисталбынын тиәрдібін. Барылғылғытар шымынылах үзгін, дыл-жарылғынан да жаңылғынан да.

Л. ПОНОМАРЕВА
Кітапхангаңы мөдений библиотека
кылаабынай библиотекаралар
Халықтың күндері

Баңызық Е.Н. Ногаев түмсүү
салайашылъгар Е.Г. Ашреслава
назарда тұтас.

2. Ден интеграторскир көрөп-истер.

2017 - улуска Истрия сыла

ЧУРАПЧЫ УЛУУНГАР КЫРААЙЫ ҮӨРЭТИИ САЙДЫГЫН ИСТОРИЯГАТТАН

Саха сиригөр кыранын үороттани сайланына 19-сүйз буттуулган 20-сүйз санталыктан сағылдан таин-бөрбөлт. Ол эзэрши эрэдий научный экспеди-ционар (Сибирьковский (1894-96), РКМеак 1854-55) уодалык үзүү ныншылттара, зиринчилсөн дөснөн араас сицирэй чигноктары Москвандын, Санкт-Петербургдан, Парижса тийн-бынгынчилгээдээ оршиж, суралтадар си дойлу музейшылгар, бирийгээн-ционно хальтапайбылттара болсун.

От саяна 1902 сыйлааха Американнан
алып Холгу-Тихоокеанский Джипуповской
экспедиция Камчадальцы, Чукчалы, Сахалин
сирин көрбөйдөн чи чийэн уоргээндэрээс
аль-саны, ини-хомуону татаны аван
тывашан, хаарлыканд түүрөн, оннообор
хини сирэйтгэн мааска устсан ицэн.
Баатарын музейдээр байж-дуул тываан
нуурдастара билгээр. Бүзүүлэлийн фотографи
В.И.Искельсон уснын В. Богораз бичилүү
Чурагчыбыльгэр. Бодрумуский улус
жиннээр, айнагын ўюүлийг хаарлыканд
барыбылын сохторор. Машынк улахиан
иучийн сүсүтгалаах түүрнийнэр эбний
нинчийнээри эрэйзилор. Машын бичилүү
улусгүй дьоно-срэгээ, олбо-даанаа
айнажхигүүрэлтийн харалыг харлыкандарга
баялгарын чогтуулур зэмнэ нацилаах, тусх
экспонигтар алтас харалла сүтгэлийн бичилүү
болжомтобутун зэмнэ гарцаагийн.

Сент. 1912-жылда Синопи жерлердегі оңтүстік-шығынды түспарар Общество Шокуускай таңырылыштың төрттегі, дейдүүт музейшары төрткөн саясальлыктарын толук күрүү болуптуу. Манган тирин, суруташтар, тасъыбылттар, Саха сирин түлүпнан эзбек ачучай билим-коркуу түмүндүгүтүз. Итеп таңы

изменя, 1913-15 салында Императорский Нуучча обществото (ЮИРГО) түршүлөв, нарайны уорзоччигори тумер, көбүлүр чичинийор улдар тэндий болгуттара. Председателинин губернатор байткы М.А.Пономарев булсан «Известия» маннайтын тусмаң таскыбына, онно шахасын инициатива чынчыбор-урендер кадыр буолупта усна саямай наудынан социал-ий-экономической, общественной-политический болтуруустары иелгүлгүттара. Кийистер «Акитская жэны», «Акитская мысль», «Акитская окраина» ханымдары, «Саха санаты», «Ленские волны» сурунайшары танаагтабылтара, онно лойкушарыц, дынниргүн, спектакрүн сийини

бигилоргитиң солтобу тар. Саха юратының Географический обществога түрлүү иштөө, башкас улардын тар, 1925 сүлиханын «Саха юсун» со дипломатикан сыйымбыла.

жилинчык кыркын уоролоччи, историко-литературхан чыгарылган чыгындыччи ДИ. Диачковский - Сэнен Боло 1926 сыйтан бойтап аймактарында саяшын, географиялык жерхүбөн барып бите уозуа 1931 сыйтанда соңуракка кирион фольклорчылардын сурбайу методикалыгын уорзымит, ондой 1934 сыйтан кырайын таралып общественностьнан кирион, инспекторлуктын сый «Үерх хыны» сурулушта «Кырайын үерзин хамсаңынан соруктар», ондой «Социалистическая Якутия» хальыкка Ильин и саяшын, геоморфологиялык

«Кыркайы үеротини күүфүрдөн иштөөс», «Одзулугун олукун үеротини башына», «Ценный почвенный чуралчыны» (1936), «Сэбзисий кыркайы үеротини көзүүлүхөсөс» (1937) деген ыстапайшыры сыйлаша таңаарын көзтөп көзүүлөбигү, ыйыны-жарни биребигү.

Кини «бийнин Сахабыг сириээр бөйзбйт торообут кырайбытын үүрэгийнбайт мүчнүүрүйгээ зөвхөнсөлж буширо», – дин хас биридинийнин, мандаа үүрэгийнтийц, уорбээ суугуулсан түүлгүүс сух, Чурганы оройонут үүрэгээр общество саналыгар актылыбынайцыг кылттынага бары кигог мөссансны ынчирьбыга. Олонд ыам ыйлан 1 күнүээр 1936 сийлах нийнчилүү хэндээвэр Чурганы районтрыг кырайын үүрэгийнчилэр үзүүлжин түүшнэн дэхьстами истиж барах. Сынлагийнбизэгтэн 15 юни ячийнадаа кирион үзлии сацаалынгаа сууринтарда, септон Одуулунт нийтийн шарьно музейг экспонатхолбуйнага, фольклору сууринага сорукжинийн тар. Диригито оскуулжсан учуутала Е.Н. Егоров тэрийбит ячийнадаа сацаалыг оробул юмныэр айландаа байжин үүрэгийн ынчирьбын бийшигийнаг. Кыргыз архивистындар, сэцэнчилгээрэн И.И. Петров - Кыям Уустац, Кирилл Филиппович Поповтан фольклор чатырьшатырыл, Чурганындаа гелучишиш устуудыона Ст. Берекеева Бахыса гендеренгийн Слепцова П.Ф., Е.Л. помохтору сууринбүтээр. Бамсыга Дюкүүсийн куориган сүүсюю юм ырах Хөг болох дэвнисирээ 200 сийлахынга албут «Ишин - Киробий» ариалын башр угана Одуулунтнаа ибидээж хийнээд дэвн сийлийн суурин. Бүтэнээр оростуулж бары аждохижору Чурганы оройонут саналынх бенчимийн балынгыг дэвн ынчирь. Кини балырын дэвн спорто сийлахынг отхогнуулж эзэг дэвнээнд

жазықтың еткесінде жаңа дәлдіктерге табомжор, киғын утупкотар, арангастар, арасында сноубордо ода. историкеский научный сунапашыл пынзатары хайвик харыстырып, сурукка-банинен каштарер туымын эмде сурүрнаптың. Диң, или күрдүк, С. Боло бойзитиң дойдуруттан саңаңаң тарообут күршайы үердегиң үлакан научный сунапашыл, көзег тәрійер, салыңдар үлгени сурұнноситін, албектик ханьшаша сурұяра, жекеңшары тәрійен үлакелеро магдан да костор, ал зироори киен хамсаңын кылатынбада.

дэврүүрьшын таң, сыйна, дэхтүүн-сирин, дьюнүн-сар элийн юрийн сүнцэв араас малысали, нийти-хомууны, туттар тэрийн алавынгар Ошын уун Сүүрүүгээр амьтадга муницип дэвшилээ коршорөр угсгалжжиг. Очу дэон борюу санзорын, манай ачийах, очижсөн дэон айн-эрэн да бусгүү, синен сыйна зорилгоц, сильнэ 30-түүн 70, 150-чийн сүнцэв буолан барбэла дэон альстай гар. Кийи или малын-санын кусраг музейнгар ижилор туттарбыга үү, сине алтарынс обийн ташаа угсаалын муникуутаа бичигэр.

Даны и дүйсүлүк түр музейн Ертінгің көбүстөнчилориген ДИ.Джинекский - Солон Бело, А.Л. Савин - Ошордуса би буттара чынтай. Киндерлөр олондоос хәйншаттара усина проспекттүүлүү хәйншаттар «Кыргызстан» ыстаптайшары суруйшашра, учурутшары, бириктилештөн дүйнөнүр көвүлүү түр. Хонобур, А. Савин 1937 с. балашын ыштар суруйбүг «В Чураче организацию отделение общества изучения ЯАССР» дин алуш көркөмдүштөн ыстаптайтын бөлгөттүмнүүд. Ошо ахтарышын, 1921-1925 съыншаттара Чурачыл окуянынтар борт эрнинең эээр ууугап Г.В.Студениковна 1930-сынында Боттою окуянынтар тәркилибىт музейшар салышында хәрьман мастерда, наадага сүх

Арынбаев 1880-с сыйнарга Илья Иванович Попов—Таралыктың ылдаудын киңи арасынан көбүнчелігінде оның зоологиялық күрдүк тәріздің, дьен оған жөнөткөн көрөн, биңирден баралыша үзү. Оңтүстік А.Е.Куликовский көбүнчелікте чүчүнгөн оның, күра музей тәрійін сыйнадыбын; ал қалып уюқта биділдемесін. Оңтүстік ининин Хайдуковка Фома Реметников дың үерхозең, нота булап испеги улус ханының бирик биңиттер сыйнадында эмэ дойштултар музей мүншүтүн тәрійін исеки биңиттер. Или күрдүк, биңирдеги оның үлгостиң дьен баар жиңіз, холобур, или Студенцев да үмүндеп биділдемесін.

Ордук улакан хамсааныны А.Савин-Онкоруусю ити 1937 сыйдан Саха ореспубликалыкни уоратэр Общество инициаторлар булган барал ыныптыг үчтеп түмүгүн суруйбулуксакын. Оню сурудиарыныц, «Түрөгчү сийлаштырылар» научный-чынчийер кырашын уоратэр кынажын Саха АССР-ы уоратэр Общество дю, төрилини. Общество бу салышта 86 члендин бол, ондоон 22 орто уонна синтез сукс орто оскуиста уулаапчилара, 1 астроном, 1 метеоролог, 1 землемер, 13 орто оскуиста уоратасчынч, 27 синтез сукс оскуиста сюзюн. Олорсан 6 юни ВКП(б), 20 КСМ - комсомол члендерди. Синтез сукс урлук уороктор, 3, орто 17, наимайда, кыра уороктор 52 юни кирибди. Общество салыштын үлгүс уопсайа биисе сөзүнүштөштөр: 1) бындырлы пәннелерин жылдары уонна архивин сыйланыстарын жарысталыр сөзүн; 2) пыз, фольклор, история уонна спорч-даңын сөзүн; 3) фенология уонна күрүштүктериин, етестендөрдүн уонна истории сөзүн; 4) эмээз, биологиянын түркүйинде көзтөсүштүктери, минерологический сөзүн.

жылдарда, кынгыл упсактарын хомуйуу; 5) түшшүүшүүлүк сир байының тууру манырынаагыларын бынаарды, ода-кыргызтор. Хас бийдик сөзүнүүдө обицство сабактап биес эпилоттук, киби таълынна. Бу Обицство соругуулан соройсунда муз-
ык тарийин буюктар. Экспозициялык хомуйуулуп обицство чининчөрөр көпкүстүрүлүп узунда оскущалары кынга сүрүптийдүүлүктор уонна комсомольской чөрөнгөдөр кылтышын узуппидигор.

Анал сөзүнүүргө таълынчы, соругуулан

инструкция барыннан, үзү башшың
сигогулунса. Манна 2-3 сый ининитен
узаспип биек юни фолькскорда уонна
этнографияда сыйышташ
малырлы алаңдар. Бу ининкөн сыйшыра
қыралы уорлай ячкынапара тэрликтен барын
үлгизбеке, тух да түмүндүсүк ынынши
халыбылтар. Ону турордан турат, обиско
себизтэ зеримиздик, тэрбөйнин соокник
үлгизин атындоройтууларга холобур кордуру
дииң зөрөбий; – дииң түмүкүүр А.Савин.
Окон қыралы уорланин сурунточчынын
С.Боло юнинитен А.Савин буюлуга
чулаш.

Эти зразинил тарабынан буюу, Чурагчы 7 юлгастаак оскуюнчылар В.С.Соловьев - Болот Болот сака тылди учууталып күрөлдөн сыйынган 1938-жылшахса үлемнип кабинестигар арасы майын мунисипат мунисук тэриммит жибт. Майна даңгаган энгесе, «Социализм сүспүү» заңыншоа 1945-жылы 31 күнүнүр ЫБЖКС райкомодун сөкүрттөр Г.Д.Ефимов «Горообүт кыраабытын үоролибүт» деген ыстаптыяна тиҳсүбүт. Ошно майынк суралгыр: «Быйын сайын оройоон 34 бастырга үороктооччынч түмсөн 3 эзэрт булар, 1-ны эзэрт Мирылгын Ахма Соловьевчылар, 2-эзэрт Яковлев атынан колхусостан Ынык Күсөнгөн сыйынчыла спорбуг революциондердәрь, поругот, учунай, сурыйашчылар тустанын, 3-с эзэрт Кыпаш-Чурагчыны мирируулуш бындыргы сака сөйтөнчүрүн, ырсыштарын, чабырбүхтарын, историкский миссияларин мүүсүнүй тобохюруү, күнгөрүүккөнүүнүүнүй түрдүлгүхүрүү, үүгөйини, сир кырсын, уржакын, орус сүннүүч,

нааматтыңыктарын, пейзаж, съездылар, көстүгүтүн, фотографиялар, урунчылар, ылыштара. Оскушча коллекция, гербариум, музей экспонаттарын хомумчуктара, «Айданыннан» суруйу оногултарын агаан оройуюн 7000 солж хары бирдег. Бестыялар «Пионерлар града хайынты библиотека», турист магларнын, араас онинчүүрдүрдүр бириомий ылыштара уонна Москвада, Ленинграда боско бермын булупсоң! дисп. Онон бүстүшүзүн, А.Л.Самин табердина Г. Ефимов күрөштүүгүн чөрттүн салынышкан тарбияларын бүстүшүлдүштүрдү.

Бу экспедиция хайдык ториилибитең туунан түк да бинең илик. Улсайынан сарын юниятэн сроступубулусуң кырайы уоротини согтугуу барбыг эбى:

Ол күрдүк, Балык Бөгөөр Айа дайын
сериитин юнииттэн жатыц, 1946-1948 сол
угумцаахтык үчүшөн, оосуасаа оюндоруул
жатыз эзбак жатын сиринин корибен, борг забоз
машырынаны хомуйттарбыт. Ошно балырьы
кызышар унусхопра, сондостор, урукуу ляс
туттубут магтара, арас балырьы тарнатор
муништуубугүлар. Хасибүр, обожар Алмас
Сообуудыннан тийин барал болуптуун
тапшары усташ, ыйнатордук коми березебоз
длону корсон кынкылз, эзбак отоюу, уркун
корибен булан-наш эзбак бузумцаахын
бараммат балеам күссеңиз, билингэж
корууток длюн буссан тоонубугүлэр. Учиш
или Чуралтын оюн оосуасынын тоосуу иштеп
усина или юпсазэр бирес саясия сабийин
үзгүпин тумутар 1948 съилишхана улусская
кыррайы уороттар музей тарнитын, анын динен
борнитын, машшайты дирекциянин
А.А.Савинин анын үзгөлбиз. Кийин
тарбийи музейннан си эзисишии оюндор
аңауба жөнүлдүлгүлтери билигинди баатар.

Улусын ордук юнит санаторийн 1948-с. Чуралтынга тэрийлийнт хыраайын уоротзруү музей аныншынтаа ытбын: Мантийн дэвшигээр А.А.Савиант үргүүк танынгийн хыраайын уоротзеччай, фольклорист, чигчийн эзччин бусланц, бийтийн музейбыг науччай тэрэхийн эзччин үргүүк бий: Кийн осоо 1928-ын онд хыраайын уоротзэрээ багасганаа, Сахасиргээр Кийнтуулусырыг танынгаа бүрдүү сунгуулж, Холу уулиусыры ярийнцаа баргажжэж ийнхийн корсоон юнисентоо, истибигээ, корбугээ бийлийн эзчийнчны бусланц, музейийн бойгоог бейлиштийн, эзбок дэвшиж корсоон юнисентоо, уулистангүй авсанц, музей фондын шалтгаан хангийн наа, экспозицийн залын, коридорын экспозицийнхаа юнисентоо.

Ингизиңсыздык оскуолашырга музей тәрбияттың барбыт. Оңчылорғо 50-с сыныпта бүтүншіліктен саудадан, 60-с сыныптарда саудаиданыншар бербұлтар, Қытайданда К.М. Манас, Дірипін С.Л. Розинов, Мутуай оскуолашыгар мәншік мүшшук күрдүк арасынан да мәншік мәншік, дюйнегерліктердің орталуулар мүнтилдеп испиттөр. Ол зерттеңдіктердің үшінде оңчылорғо учууганшар улуптук шоксайын үткізбекке барып, уақыттың іштөр бушыншар, ол жемделубұл манызызаңшар сүзін-сөз, тарбазан хашшашар збі: Хәжуб, Дірипін жаңалықтада оскуолашыгар 1929 ыншашаң ачылуында көрдікөх, оскуолаша музей барада суралған сыйыншар, ол Семен Аркалықсан Розинов тәрбияттың буласын соң ол зерттеңдік Дірипін деңгөм музей 50-с сыныптар орталуулардың сыйын мүнтилдеп тәрбияттың үлгібен; балама зібек ініт-жемус, түтіптар сонъебіргі; арасынан да мүнтилдеп тәрбияттың мүшшук оғондуши, борт серізесінін будабу; арасынан да мүнтилдеп тәрбияттың ингизиң музей тәрбияттың акылшылар. Оптан 1971-1972 ын. Дірипін география учуулалы Е.Д. Макаров ол музейтегі халыбыт мәншірларын зәниң жарайы, уорлар музейнде тәрбияттың испиттеби; олуканын 70-80-с ыншашарда утумдастырылған дәрінешшілік саха тыныштың учуганшар, оскуолашыла Г.А. Кузьмин ыншан, да, оржоюшкүк оскуолаша музей 1901-жылдан болған шарттың ыншыншылар, аның жаңалықтарынан, сенсең оңтөсөн онын бушыншыларына. Инициативалық история Қытайдан, Хайханхе-

Бүтүүгээ Ихин 3-е балыкчыж көр

дый-эг сүсөгүттән, салайын үчүнүтээр киң сүсөгүттән ыңылаш да хашып алаштар әбір

Онгон улуска музейдары сурундың тарийин 60-80-сынында иштеп барып, буюмбай 1976-жылда Чакырга С.С. Яковлев-Эрлик Эркинниң саорбут дылдигиз очо-порто согироос рабочома, элгизиает ГД Ефимов көкүлөннинин мемориалының Музей-дүйн тарийибиз. Балтанды Н.Д. Кривощапан - Уг Субуруускийц, Сылшинта Е.Д.Макаров дылууруман Сир музей, билимни атап «Естествено-научный исторический музей землемера» ода тарийи барбыштара.

Кыркайы үөрөнү хайысага арый узарының грек-дінінен соғын көмөнгөндер олбум буюннарга наамалыныңкыры түүгүнүн саңалан. Айда дойдук соғынниң кыттылаактарын үйлэгір, ахтындары хомүйәр буолан барбыннара. Онтон осоюз калин изнилиок историятын, Көноруутсыздыбылтар, Аалтаах-Үн

танаңасчыларының туспарынан астыншары жемүйүү ода, хайкесашынгы уттар бербильтери. Партия, Комсомол, историянын уоротини, спорг бүлгрөзүнүрүн. Мадьярдың генитогин убийтиши, онон да, шын биридиштөн дөйнүрү убийтиши, халобур, ДП, Коркин, В.Д. Клацкин, А.П. Мухаметов, Е.П. Батарин, Е.П. Собака та уода шашташ, сүрдүнчөн оскусна музейларынан тоңтилек музейларды сыйлануттас барбильтери. Ол зерори билимнин улусука 30-ча музей баарындаңын үкүзлигүн суюнуптац, хамис толукмуттуса,

Пенсионий фондын ихитиниэрэг

ЭЛЕКТРОННАЙ ӨНГӨНӨН ТУҢАНЫН!

Пенсияна таҳсилга сана соңунаш үлгү көрбүтгөрмөн, пенсияна таҳсил, пенсия да бүткөлгөн болуп, үлгү үлчүүлүк анын кийишилгөн.

Билимнің государственшай тәрілтәзіргүзінің күнін зібек. Сорохтор бай үзгін-тәрізини, сорохтор чаяның шай тәрілтәзіргүзінің күнінің зібек. Пенсияда тақсағаштарынан мұнайшылар харыншыларынан мұнайшылар сунушта уүрбет лың зібек. Пенсияда тақсағаштарынан тоношуп киңіндер счетшыларынан мұнайшылубу туын, үзбек-бизнесчілік — бирикмегінде толдурған пенсияның балдарға тән болыптуы, пенсияда тақсағаштарынан хамаудылын жөнтурустасынан ирын хана, хантан бириккескінди собуды. Араас өнгөннөн көрініштер тунальыға пенсияның управление үсіннің байнашер, облыстор үзілдіктер, корыннөн көрініштерин ынталшылар — семинариялар, мұнайшылардың, тогурук остигшылардың тәріздештер, араас бронепоралары, бүкілшілдіктер, таңаңтарашилар, союз, телевидение, ардаттың популар тақсағаштар.

Мүс устар 11 күнүнөр Российской Федерации пенсионный фондышы Чурачны туунунаңы салаптын салаптын дыстыгын буфонда Саха сирингеси сашының салайшымга сорені Михаилович Степанов ылышты. Идеоконференцияның управление уйниттердә, "Сага алох" ханынан ынтымалы ылыштар. Пресс-конференция байыртылаға бербіт дынап мөмкіншілік пенсиянай ситим беріледі. Азарттың көзін электроннай оноту тунашында болады. Конференцияда Дьюкуускайга ағашарындар ханыннан тартылды, сурұнаштарын, телевидение көзүштерин сурұнаштыстаға бағыттар. Оны таңынан орос түркістандық куралтарын, шүстістерин бочоюнда үйниттерэ эмис

жеке конференциянан түгө кыттының түшүнүр. Георгий Михайлович Саха Эрспүүбүлүстүрүп пенсиянай фона азапын узгатып, пакианаң түшшүү бислини түрүтүп сийини билүүнүнөрдүр. Кейин, түрүбүттөн орто дойдуган арахьшар дөсү, бу хондады кылтагалтыңар. Ол күтүүс овоо харчыла, жо халыглаада, аракас талобурдур, пенсиянча түшүнүттар үбүн, пенсия харчыла, ода, киндер ынаарайлар. Сокусента улардындар талсынтара бирюмчилгэр шаккожа кирип иштеп тирадылар. Холубур, балырынын 2016-сында пенсия индексацията дойдуга талсыбын инфляциянынанынган кыра буслан, хас биридин күнүн ылгааччыла, узгипириктин үзүүлбөттүн

үтүмнөштөнгөн көрүлдүбөлүктөн үзүүлээр тонон туришар, соокулаңа, күүптика бинир хөс, көрдүүр, фойе, мундук, баат, ысынай музейлар бүглини турагалар. Учурзай энэхүү үзүүлүс, тийнинекстрик плазор, кырада булганыш анын хосгох, историячарын көлжүр стено-ларда булашира иргөнөр. Онында утас тарбиялдар байхтаригизэр үзүүлүк үзүүлэс кыргызстанчарын кишилдөйт дэвнөвүүн аялтарын үйлчилүүлүүсүнө тармоq буюадар.

2007 сэргийн тахьбыг «Красноярск-Якутия» дээр 230 яхны биографийн түмэр спрочиникхын бичигийг улустуутын А.А. Савин, Бело С.И. (Дөчнөвийн ДЦ), Н.С. Соловьев, Г.Д. Ефимов, С.Е. Федосеев-Люссо, Д.П. Лазарев, С.А. Попов-Тумит уснын оросын түүхийн музейшигээр үзүүгүйн Чургынгийн тэрүүгээ П.В. Попов, П.Н. Попов, М.В. Шергин, К.К. Родионов, И.П. Макаров, А.Ф. Федорова, А.Л. Дынкин болилар. Манин Ярославский замчнын кызын, юртэр музейн, Национальной библиотека, Бүгэйдэж музейн гарыг оюобит дэсн кирийтэр.

Т.К. Матвеева, Е.И. Егорова, М.И. Чечитинова, К.Г. Макарова, Т.Н. Захарова, М.Н. Петрова, М.А. Герасимова-Сынзяро, М.Н. Сибиряков, Э.И. Кузьмин, П.В. Бончонов, И.М. Пашлов, РР. Абремов, М.Н. Корюков, А.Д. Амиссов, И.И. Собакин, И.И. Давыдов, Г.К. Макаров, М.П. Захарова, В.Л. Пинигина, С.Д. Дычконский, В.Д. Попова, Л.М. Григорьева, Л.А. Пермякова, К.К. Колесов, Н.И. Ефимов, Л.П. Савина, Е.В. Пуков, Н.Н. Игнатьев удалять их на соп. (45)

Или күрдүк, арас юмнэ улус, гафитик
историян арас юрик юм аризэн ашиг
дьарыктанан, улуген ааслыг дыннордо-
хуу; юнитор бойогорија юм аризулус,
арслуубуюу Хынагарынгар

ыстапайдалары, сороктор киннегизди таңаэршіллара, онон билигін зертсөз дын хомуйбұт мәптердайашырынан жиһізж, улуус историяның киннегиздерин таңаары күргөміс охник бара тури. Ол күрдүк, үтсө осқосында историята хомуяшты сурулупша, жиһізжекерін Хайласы; Сызағ, Мутудай, Хаңдар, Дағын, Оңызулы, Мырзыла, Болтоғо, Хатыны, Чыншыра, Кыланай, Арызах берің киннегиздекілер, сороктор жастың да томуман таңаэрцилар. Улуус үздүнен историяның сырғындар киннегінде сух ағылых жиһізж хағыла быннындах. Аны билигін бириңнің соң тәрілтізір, аймақтар таңаера сыйдаштар. Бінр дойдулаахтың историк идзізж сүрйіккінни И.Е. Федосов: «Біннегінде ынаны билиннің дын олохорун холбұруттар, киннегиздегілерде, олохоруңдың түх сабоззах барын берілген жарысынан кейде

юзин туттарға инициативи. Историясынан шамагының көркөнде харыстаңын – байтындык иштеп, - диси этилди мәдениеттөсөсөх. Историяны үүрөлий, чигитийн – хас биригии киши ылых иштэ, от курдук, Энгизин илгиз жөргөн күннөөр ынчылын инициатор эн инаслакондук, хайван да бойсег, лысунг, дойдугүл түбүнкүл этин-тапшыл, сурыйан балык бирекшү түстөвөхүн, очижо эрэ ким да, түүх да сүнүүт, утум, ушувор бысыльбай. Ушувортында, дойдугүл түнхе хас биригидигүл суро-братьярызар сөгөн сыйдан паччыл дынен то гарыптым – дойдугүл, дынугүл жөзин түтүү кылымын – сазылаа, уйбаттэн үйөз сөзүрүйбеккү бары туро, сака саха болуппун ушына.

Кыркайы аван уоротин билүүтүн бирдинкөн саастаң дюймөр дырыккара күрүүс болса, онуу билүүнүн ычакка, ојоюу торообут дойдук, инициибигү низ сирэ тапталы сандар, юон түпүүчүнүн инчүр анынчых сайыннын шашырыр үзүүлөккөрүн таңдад, бу үзүүн оскуста наликиния болискүр ытас, история, география, сана тышын учунуташирын кылта улугбайтар болгандайчар. Ошто төвхөн, быйылты сыйбын улусука История салынган билимчүүтөц, улохан бийчилик чар улугбайлык шарактуултар. Огуулабуза берүү күүс-комо болуодук, улусулуу музейлар тирок буенан улусулуу, тэрлилэгбийт корсакбийтүүк историятын уороткан, сана сүрөт экспозицияларынан байыларга комоңуруү күүзбىр.

М.Е. ФИЛИППОВА,
Чурапчыларды А.Савиндин анын
этнографиялык уонна история Музей.

Тың ханаайыстыбата

ХАЙАТА КӨБҮЙБУТЫЙ?

Буъайынның сүнгүэ сыйништах.
Үгүстэр ынах ынахха ытга-
сыйтыарын корбүгээр чакчы.
Кинниторизи хайята корбүбүтүй?
Алтыра турасчы дуу, ўбоз ынтаач-
чы дуу? Бу ыйылтынга сыйтараач-
чы алб. Мин эмни булкүйар этим.
Бинирдэ санчагаха, ўйзээ
ынтааччының көнүйин ылтиар булгаша-
чи. На хайя тараа баралай?

дик. Чүх ханағыра буалары? Бінадың буойтының ынах конубаевтің чөлкейдің көзінен алынғанда оның үшінде „Сахагемеколбонук“ сүйнүп тұсындырылған. Оның анықталған жағдайынан көрінгенде оның үшінде „Сахагемеколбонук“ сүйнүп тұсындырылған. Оның анықталған жағдайынан көрінгенде оның үшінде „Сахагемеколбонук“ сүйнүп тұсындырылған. Оның анықталған жағдайынан көрінгенде оның үшінде „Сахагемеколбонук“ сүйнүп тұсындырылған.

кинер. Алай майтайты сорбогуттап быргах (точка) сүүрәр. Оттунка бастаңы, сыйдык онтоох булар, күпин ушам хойдор, уңсузлۇз ашираа сыйыстыбыла малтуур, эмбетигэр, куруттар сыйта сыйшар, дүйнөс дилекир булар. Ини юмизыялай майтай-та-сиягиттэ уларыйар. Сороктор анааби, уу исист булоуктарың, харехтаре ууланыштарың, дөргөйнөхтрин сол. Сарсыарда эрдүү хотопто юирихкүз, көзүйбүт ынах саязынининди дәлбі тәсисибид булар. Мондоор-таксар, зерчинининир, салтырылар, ынырайар. Кутургутун хөшкөндер, орбого быштайын, кыгаран хашар, кутуруга дәлбі сым-шыр, сыйыйар. Нече саң күнде алды

шында, салыңда, дада, ша, көнде айлық
сүнгүл түрлүү бирор, лайки тэлсийн
жарнотто дуюмкуруйчон согт. Бу манышк
майынга 1,5 - 3 суюшча тийб барын
сон. Ини скосна нацыйлан тураи бирор
юмиэр саямай симметриялар биримелэ
удар. (Быйылым энгизэл бу сүнгүлар.
Аны) Онон ынах мөхөн, аймашан
бүтүүлүү юндо киши саямай ышылар
жою тосхойор. Бу юм чузумду, түшүп
юми эусун согтуубор. Олини төнө

эблэр кеңе хойт сиомага ороу.
Биир көүүлүүгү иккяш сиомага ор.
Сарсыарда—көлө, зблэркөлө—сар-
сыарда. Ошо уолутташ осемендер,
байланы көнүүз билинг кеңи бириң
сиомадан бол.

Бу улахан уоннугаах специалист этикеттер юйин збор-коңурларды сүүк, Арба, Татына Анифровна ынаах маншайы коңуйүүгүн котуулусоо бол , төбө динээр, ал 18 - 20 суюнчалынаах уулуур уоргана сиз ыраастаммит дийбиз. Ахамыкын курдук, ынаах коңуйүүгүн чуюкайылк билии салус сунуштаа уогна сөнүк суулурку бүлбаптак. Манна суюнчок хәнишйин ынахтара хәнән торообуттюриш билиэтсөн, сурулан ийро улахад туналаах буюу өзүн ойтуусоо. Онын ити этикеттер 18 - 22 жолту збон, ал юмшик үүрүйсик юзлөн, симасынгер юмшик чопчу билүү берган осеменчиору ынтырып, обзэр альяр обусын чилийен буюнатары умтумудоо.

Огтоң биңнүү дикмүттөң ахшаттара ханаң тореобуутун сурунан ийчилир буюку дуб? Саарбекханының Ордук чанышпай макшар. Очнотулар ынапкылый бу чынышлапарынан көзүйүүгүз кириллээж лизи хайтас бийнексэрэй? Дынайз, ол судуруу ж. Ыштын хашаң тореобуутун суруннугүн уонна ол чынышлапарынан көзүйүүгүз кириорин суюттап таңаралып. Ол юни онно 9 ыйы зөн салы хашык юмиңэр, ыйылар торегулоохун баңдарларынан сизмектелүүн, эблөр сапарашып. Отузмю суруннугүндүшү ышкөйн ханаң уушарлыкташын чүшлөй бывааралып. Ол биңисөнчөө жетишкендең сизе суюнда

Избр. ПОЧТОМАРКИ

ДОРУОБУЙА КҮНЭ ЫЫТЫЛЫННА

Муус устар 7 күнүгөр зам дойдугаңы Доруобуйя күпкөн билүүркитти турар. Ол чорчтинген Доруобуйя харыста быйны мишиңизеристигэ күлүн тутар 3-15 күнүркүрттөр „Депрессия, давай поговорим“ диск пемзегүй Доруобуйя күпкөрнүн тэрүйсөртэй дыбысы танаарбыйта.

Манышхы Чуралтыңаңыз күннө балының арасынан ортуу соң тэрээнинизди билдизгизен ынта. Санс-кини тууруулар көмө буслан, бойзин күткөндо, коруулар, салынлагыра наада. Бу күнпирэ "Здоровое сердце, здоровые сосуды, здоровье на долгие годы" дин жолупулан поликлиникала абајас авын күнпирэ, тэрилгэгэрийн гипертонияны тохтотууга лекциялар, пашиси наар хаян баттаанынын бойзигэрэ мээрэйгээс иштеригэр уорзтилэр ырытылышылар.

Мүүс устар 7 күнүнөр киин балыңда эхэр эмчилгөөн „Харысхал“ түмсүүгээ Толой исбилигитин дынолугар-сәркүлигээр доруобуйын дыаарбашының тэрийгээ. Караплок, терапия, хирург, офтальмолог, быраастар дыон доруобуйынан кордуултар, эмчээнини аялтышар. Олохоохтор ЭКГ-га туслын суржектэрийн туругун кордкордуулар, ханниарын саахарын баянтардышар. Барьгыа 43-кини сырьгытта. Дыон манизык дыаарбашканарын гылалдайлара олус наадалаацын махтагын болтуулжотишээр.

Болутур, Балоңго, Хайтасыг, Хоптою, Голой иззинизектэригээр Доруубуйа күнцэрэ алохтоо дъяхтар сүбтэн чилингэрин комотуунын ынтыланышар Национальны миассабай сэргэжүүлэх таңыста, поруубуйаны харьастыныга, бэйчили коругчугутэлекциинчыгийн ийнтигээр.

Хас бийрдни киши доруобуйгат – бэйэтгэн илнитигэр. Доруобай айсынагы шашинхад, спортуун, физиолгуурганы дэврэгтгэшээс, доруобуйга түрүгүү юмитгэн-юмитгэр коруул сыртыгахаа, чихэн сэцдээхийнхээ сол. Очуухаа бу ынтыгынбыйн Доруобуйга күншээ эмис улашги оруулу осониүүсхийн.

Open-Source EHRICORA

Оксана ЖИРКОВА.

СУБСИДИЯ ДИЭН ТУГУЙ?

ОДАКХ төлбүрүгээр субсидии дээр –
кыра дохогтных дэвшиж олбород дээз-
үүт уонна хомуналынай онго ийн
төлбүрүгээринээр государствотгаш
корултгар сониалынай комо корунз
буюдар.

Субсидия көмәй биир таң буолбагах -
ылай дуюутугтаң, ороскуутугтаң, дыноти
иннигитең, дын көргөн кийитин ахсаанытта
туулуктапшылайтындыр. Онуха угуз
тұғаныны, уүзін хаячнышының оттук мас,
гаас, киин хонусутупайтап иттишили
төлөбүрдөрлердегінде үолда оғоюз субсидия
корындар. Ити туулунан Чуралты
улууңунаазы "Субсидия агентства"
сулусын начальнитын М.А. Ильинаны
корсок көлсөттим.

- Мария Андреевна, субсидииний кимнэх түншэр быраандаахгүй?

- Бастакытынан, бойзард бас билор дынса, кыбартырылаш, хостоок дын, дын юрттэр. Июниненде таңдардынчының муниципалитеттей, збэтэр дынни бас биричинин кылта куортамда жарбайланған сөздөсінчүзар.

CONTINUATION

- Есекүүг субендинде хансар буюк шахшыма, түрхан сакалыбышын?

- Азат малтай дахуулжун агуулсан кор. Россия соксогулчны дойлу шохигохторо биир ыйга ОДЫХ онотгүй түншнээс ийн толобурдэрийг хэмжээ ышт биир ыйга аахсар улсын дахуутгын 15%-ийн үрдүү сухлах. Онон осогтуү, эн дахуутгын 15%-ийн дээд-үүдтэй толобургүй барар булашаацаа, эйзек субсидии коруулжүүн бол. Соёлтодох уонна туянуулан олзорор үзүүлбөг бизнесийнхээ длон, бизэхэлгэр бийслэн залж сокционийг саастарын туслах илүү (оюулжруу хүнскуү үүрэх тэрилжээрийнгээр үүрэхэд булашаацаа, 23 саяньяар длон) оюулжжүү длон илин тогтнур биржныншира 0-15%-ийн дээдтэй замынхадтаа.

Иккинчи, алород лызэрр ОДСХ толебүрдөргөр истих буолшыхына, барыгын толуурин ирадиендер. Олон арай, толуур кышынгы суох буолшыны, истих төрилпәсүйн кытта тою эро ком инизи толсоон бүтээрлиг түүнэн зохицсанындоо түлөнжүүхин сог.

- Ишнеко ханың документи ирдеппилорй?

- Бюджеттани боршиюр буолан, субсидияны азындын түбүнчү иредбигиток, бардоңкөзөк, туспа документтандыраш. Субсидияны хансарыгының саарбақыныр булаштышына, биңиги судуушашыг 41-256 шумерсирээр эрійен сүтегапан корууххүтүн сол. Ишни таңыланып орнектенүүгө <http://subsidiy-jku.ru/> көрсөп “Калыкулгөр” комотуун субсидияны хансарыгыны-хансыбақыгыны, биңи барылган, сүтгаан корууххүтүн сол. Хансар буюштуг да, документтандырылган хомуяның сабактынны. Энгизүүн миньк документин күргүйшешеңдер ирдеппилор.

1. Паспар (субсидия на выдаче кредитов физическим лицам);
 - 2. Дырки, башныты (баштаки) бас битэр документи, дисциплинарные взыскания);
 - 3. Документы о составленных түнштүнч тасымалдашкада;
 - 4. Корзинии буолуу түнштүнч түшүнүүлүшү;
 - 5. Бизнесийн сох, бөтөрөө; ижиниң дасгалбыйранын ага;
 - 6. Дын корголуун бары чиликенин дохуктуу түнштүнч түспүрүлүш (ЗНДФЛ, устувьуюн стипендиянын юмайин түнштүнч түспүрүлүш, биенсию, босуубай);
 - 7. Индивидуальный предприниматель (налоговая декларация, дохуктуу усина сраскомууд биржесиз кийинги).

8. Узт, уу синтүн толбообуккүг түүниң кийгизилешпэр;
9. Харының көйорорго сәккүг нүоморд учила да атын докумушиш.

Хас өнгөрдүйшилт түүхийн эхийн
документаар азаслашын сол. Бишиг
документын илэрхийлэгийн зорилжиммэг түүхийн
боловсруулсан буюут. Документ түүхийн
гысьгар куопийаны югтууд документын орчин
шалын эмэг наадам барагчын умнумайг
төв дэлгэхэд, нотариусын бий зөвлөлийн
сүх куопийаны хайван дахьны орчин шалын
кынчыры тэнцүүн эр баран өвлийлар
Өсөхүү бойжийн тэргүүн хайван кирилл
түүхийн эхийн, олон тоохуудын
дааналтайн специалистын
документын төрлийн бэлэн ынтынхийн
сол, куопийаны гысьгар бичээр
тууруортаргыгийн эмэг саналыбын
Нийтийн барын дааналтандыгийн сиймын
ильяшыншалар бланкалара, ханихи
документын ирээнийнэр исполноктор
багшары, төгрөгийн бичгүү. Бюджетийн

- Ини докумоштары туттарбыгым
жинитгэн субсидии ханаң
аңызшарый? Толи көм үстеги уонна
шайын баласынан?

- Сын ханың көмілгөр тұттарақтылттан туутуға сух, сыйабыншының жаңа кириб иттін корол субсидия аныңшыар. Осжотун докумоң тұнашының 15 күнүн иттінде кирибт булашының, ол ыйткан аныңшылан барер. Оғон 16-тан жоютуу туттардахына, көндер ыйткан сандылан борнишор. Докумоң дәйар болуыңы - 6 ый. Жалобура, мүс устар ыйға туттарбын қиңи атпанины ыйға эмис субсидиянын тұнашыр тууғыш докумоңнан сорғуугаң наа. Субсидия харынта 6 ый устага тырышылан борнишор. Уу, уот субсидията ый ахсын, оғоз маска субсидия атпа ыйғадауы халбұу борнишор. Ханыңк бағыға сечеттешкіштінин, ол сечеккүт нұомжориң бирділікхитине, оның субсидия харынта

"Ыншабиг оюону эмэхжүүлгүүр" дисциплини, субсидииний ынварын түүхийн, баялагчийн, байрзгийн хийн да сайнбайгуулж бийрүүлж наадаа. Олон бу мөстийнны ахуйн дээр, "Субсидия агентството" суулуснаа. Чураачын төслийнгүйн Ленин шатынгийн улуссаа 34-с түүмергүүр түрийн "Үс Күт" дээр ижилсэн этгээнийэр, 13-с наадамжинийн түүхийн багасгаагийн сэдэ, бэлэр 11-255

Концепция Союза земельных участков

ЭБЭРДЭЛШИЙТ!

Тагтаачыкх
арабытын энэхүүтэй, улз болгох
там Vasiliy Petrovich
МИХАЙЛОВЫ 80 салжнын
түүхийн түүхийн шийдвэртэй хөгжлийн
зүрэглэбайт!

Энэ талыг системийн зорилтуудын түүхийн шийдвэртэй хөгжлийн
зүрэглэбайт! Энэ талыг системийн зорилтуудын түүхийн шийдвэртэй хөгжлийн
зүрэглэбайт!

Баатарын чөлөөн дэргүүжин, улз усны!
Крэчинг, овогуруу, кийшигтийн, сонгирийн,
хөс сонин.

ГИБДД извещает

ОСТОРОЖНО ГОЛОЛЕД!!!

Уважаемые жители и участники дорожного движения с наступлением весны на улицах нашего района местами появляется.

Обращаясь к водителям, Офис ГИБДД по Чурапчинскому району напоминает Вам при движении соблюдать дистанцию, снижайте скорость, приближаясь к перекресткам и пешеходным переходам. Не забывайте о троеколках участников дорожного движения, особенно бутылки и остановки машин образовательных учреждений.

Помните, не забывайте, перед тем как перейти проезжую часть, убедиться в безопасности перехода, ни в коем случае не торопитесь, поспешили перед близко идущим трактором, а неосторожность может привести к несчастью!

Всегда помните, что соблюдение Правил – это необходимость, залог безопасности человека на дороге.

Инспектор по прошланию БДД ОГИБДД ОМВД по Чурапчинскому району Антипина А.А.

Объявление

Уважаемые жители и гости Чурапчинского района!
Приглашаем Вас принять участие 23 апреля текущего года с 14:00 часов в МФСК им. А. И. Федотова в спортивном зале конференции проекта конкурса «Программа поддержки местных инициатив» Всемирного банка.

Организационная комиссия.

В ЯКУТСКОМ МУЗЕЕ ИМ. ЕМ. ЯРОСЛАВСКОГО ОТКРЫЛАСЬ ВЫСТАВКА, ПОСВЯЩЕННАЯ ИЗВЕСТНОМУ ИСТОРИКУ Г.Г. МАКАРОВУ

29 марта с.г. в Якутском государственном объединенном музее истории и культуры народов Севера им. Ем. Ярославского открылась выставка «Г.Г. Макаров. Ученый. Педагог. Настоящество», посвященная 100-летию со дня рождения известного историка, заслуженного деятеля науки ЯАССР Гавриила Георгиевича Макарова.

Страна Г.Г. Макаров вошла в число крупных якутских историков, оказавших влияние на развитие не только исторической науки, но и общественно-политической жизни республики. Труды Г.Г. Макарова, И.М. Романова, Ф.Г. Сафонова и Г.Г. Макарова создали основу советской историографии Якутии и представляют целую эпоху в истории исторической науки. Вкладом Г.Г. Макарова являются разработки концепций по истории Октябрьских событий 1917 г., образования Якутской АССР и гражданской истории. Г.Г. Макаров приложил немало сил и времени для того, чтобы доказать и обосновать роль М.К. Аммосова в развитии экономики и культуры народов Якутии.

В присвоении Якутскому государственному университету имени М.К. Аммосова также немалая заслуга Гавриила Георгиевича. Г.Г. Макаров является автором около 200 научно-исследовательских и научно-популярных работ.

На выставке «Г.Г. Макаров. Ученый. Педагог. Настоящество» представлены документы, награды, фотографии из семейного архива, личные вещи, труды Г.Г. Макарова и многое другое.

Сотрудниками выставки поздравили директора музея Е.С. Шипилин, заместитель декана по научной работе исторического факультета СВФУ им. М.К. Аммосова Н.Г. Радченко, зам. кафедрой истории России исторического факультета СВФУ им. М.К. Аммосова Ю.Н. Ермолова, ученые, сыновья и родные Г.Г. Макарова.

Выставка работает до конца апреля месяца.

Пресс-служба Якутского музея

Таанга улувун сэхэхэд тывац, улз болгох, ташаахийн нэгээ, обзор

ТУЛАСЫНОВА

Александра Александровна

85 сийн тарьсан сэхэхэд туррабытны, усугтар Илья Иванович Туласынов, юнитын корзинийн
зүрхийн туррабытнын тэргүүлэлт

Архивын тарьсаны индивидуалын

Чурапчинский ОДЦХС Архивийн тарьсанын колектив

Чурапчинский тарьсан

ЛЕБЕДЕВ Николай Васильевич

бульын, муус устар II күнүүрээж туррабытны, бетон дэхгүүтэй тарьсанын тэргүүлэлт

Эннээдээ Николай Васильевич, Мария Андреевна, аймакчын

Кутуржинчын тарьсан

- Бынгындаа Николай Васильевич шокон туррабытны, тарьсанын тэргүүлэлт

Мария Андреевна, Николай Васильевич, Лебедева, ишиг сэхнор.

Кылабыгийн редактор - А.А. ЗАХАРОВ.

Эшшэлтийн сэхнор, сурх отдел - А.Н. ЗАХАРОВА.

Экономика, таан хийнчилгээний отдел - А.М. СЛЕПЦОВ.

Корреспондент - О.В. ЖИРКОВА, С.А. ЖЕНДРИНСКИЙ.

Тагтаачык - Ф.А. ПРОТОДЯКОНОВ.

Бочиртэгчилэр - С.А. ПАВЛОВ, Ф.А. ПРОТОДЯКОНОВ.

Ханыят бэлээжээ бэриллээр графика: 16 ч 00 м. Бэлээжээ бэриллээр графика: 16 ч 00 м. "Санга олох" редакционный-издательский холбоо 14.04.2017 с. оффсет бэлээтэнэ.

Аддырын: 678670, Чурапчын сэл., Карл Маркс ул., 26 "а". Индекс: 54907. Ханыят наджээдээ уста: оптууринчук, чөллигээр унна субуутада тахсар.

Тэрийн таангаа чынчилгээний тарьсанын тэргүүлэлт

Санга олох" редакционный-издательский холбоо 14.04.2017 с. оффсет бэлээтэнэ.

Санга олох" редакционный-издательский холбоо 1